

gyakorlat: Bábel tornya

Cél: felhívni a figyelmet a címkézéssel kapcsolatos problémákra, megtapasztaltatni a stigmatizáltsággal járó kellemetlen, rossz, bénító érzéseket.

Eszközök: elegendő mozgástér, ragasztószalag; indexkártyák vagy kis papírdarabok (olyan mennyiségben, hogy az osztály minden tanulójának jusson). Minden kártyára (címkére) írjunk rá egy az alábbiakhoz hasonló üzenetet:

- Mosolyogj rám!
- Nézz rám rosszallóan!
- Grimaszolj és közöld velem, hogy nem tudok semmit!
- Hallgass meg mindent ,amit mondok!
- Csinálj utánam mindent!
- Mindig váltogasd a témát!
- Ne hallgass meg semmit, bármit is mondok!
- Beszélj úgy velem, mintha hatéves lennék!
- Fordíts háttal nekem!
- Ne engedj beszélni, tegyél fel állandóan kérdéseket!

Ugyanazt az üzenetet több kártyára is felírhatjuk.

A gyakorlat menete:

Minden tanuló kap egy üzenettel ellátott kártyát, amit nem szabad megmutatnia senkinek. Úgy kell ezt a címkét felerősíteniük egy mellettük álló társukra, hogy az ne lássa, mi van arra írva! A tanulók 4-6 fős csoportokat alkotva egy olyan helyzetről formáznak élő szobrot, melyben valaki segített valaki máson! Például megformázhatják, mikor néhány gyerek segít egy idős hölgynek átmenni az utcán, vagy mikor gyerekek szüleiknek segítenek takarítani, stb. (Az élő szobor az, mikor a tanulók saját testükkel ábrázolnak valamilyen eseményt. Miután megalkották a szobrot, egy ideig maradjanak abban a helyzetben, mintha csak fényképen lennének! Általában mikor a csoportok élő szobrot alkotnak, az egyik csoporttag a szobrász, aki megmondja a többieknek, hogy milyen testhelyzetet vegyenek fel. Ebben a gyakorlatban nincs szobrász.)

A szobor megalkotása során minden csoporttagot az általa viselt címke tartalmának megfelelően kell kezelni. Kb. 10 perc elteltével a csoportok bemutatják az osztálynak saját élő szobraikat.

Csak ezt követően olvashatják el a tanulók azt, ami a rájuk erősített címkén áll.

Megvitatható kérdések:

- Milyen érzés volt, hogy egy bizonyos módon bántak velünk?
- Hogyan befolyásolták az üzenetek a csoport munkájának hatékonyságát?
- Címkék nélkül hatékonyabb lett volna a csoport tevékenysége? Miért?
- A „valós életben” is címkézik egymást az emberek?
- Előfordul, hogy anélkül, hogy egyáltalán ismernék a másikat, a felnőttek és a gyermekek jónak, rossznak, parancsolgatónak, kedvesnek vagy gonosznak címkézik egymást?
- Mi a rossz a címkézésben?
- Előfordult-e már közületek valakivel, hogy neki nem tetsző módon címkézték meg? Mit érzett, mit tett? Sikerült megszabadulni ettől a stigmától? Hogyan?

Tanácsok a pedagógusnak:

Ez a gyakorlat nagyon alkalmas annak megtapasztalására, hogy a stigmák milyen mértékben teszik lehetetlenné a hatékony együttműködést. Érdemes a szoborformázást versenyszerűen végeztetni, esetleg valami díjat is kilátásba helyezni: ebben az esetben ugyanis nagyobb a dolog tétje, és bosszantóbbak a stigmák miatti problémák.